

→ Urinkateter (suprapubisk)

INNLEGGELSE AV URINKATETER -SUPRAPUBISK

Hensikten med behandlingen er å sikre at blæren blir tømt for urin. Det er ingen spesielle forberedelser. Ha på rent undertøy. Behandlingen varer normalt 15 minutter.

Et tynt kateter (rør) - suprapubisk kateter (SPK), føres inn i urinblæra gjennom et lite snitt i huden/bukveggen rett nedenfor navlen. Lege setter lokalbedøvelse før kateteret legges inn. Kateteret holdes på plass i blæren enten med en væskefylt ballong eller med et sting/tråd som er festet til huden. Bandasje blir festet over innstikkstedet på magen og skal ligge 5-7 dager eller til såret har grodd. Noen kan fortsatt late noe av urinen som vanlig etter kateterinnleggelse.

MULIGE PROBLEMER, SYMPTOMER OG TILTAK

Blod i urinen

Det er ikke uvanlig med blod i urinen de første dagene etter innleggelse.

►Kontakt fastlege hvis det varer i flere dager eller tilkommer etter en lang periode uten blod i urinen.

Urinveisinfeksjon

Symptomer kan være feber, grumset, illeluktende urin, blod i urinen, smerter og svie over mage/blæreregionen.

►Ta kontakt med fastlege for å ta urinprøve. Hvis du har kontakt med hjemmesykepleien, kan de bistå med prøvetaking. Det er normalt å ha bakterier i urinen når man har kateter. Det er kun ved symptomer på infeksjon at det er nødvendig å behandle med antibiotika.

Infeksjon ved innstikkstedet

►Kontakt fastlege hvis det er hovent og rødt ved innstikkstedet og eventuelt puss kommer ut.

Spørsmål om tett kateter/blærespreng

Du kan kjenne smerter og blærespreng. Lite urin i posen eller lite urin kommer ut når du åpner ventilen.

►Sjekk om kateteret, eventuelt poseslangen, har en knekk eller er klemt sammen. Sjekk også at posen er plassert under blærens nivå. Har du drukket nok/rikelig?

Urinlekkasje langs kateteret, og/eller lekkasje ut gjennom urinrøret

Siver det litt urin ut på magen langs kateteret, eller er det urinlekkasje i truse/underbukse?

►Urinlekkasje er ikke farlig hvis urin også kommer i posen eller tømmes ut når du åpner ventilen, men informer lege eller sykepleier om dette.

Kateteret faller ut

►Kontakt sykehus eller legevakt raskt. Det kan være aktuelt å ha reservekateter hjemme, – lege skal alltid kontaktes.

FORHOLDSREGLER ETTER KATETERINNLEGGELSE

Kateteret er enten koblet til en urinpose eller til en ventil/kran.

Hygiene og påkledning

Vask hendene før og etter berøring av kateterets innstikksted, samt før og etter tømming, skifte og tilkobling av urinpose/ventil. Bandasjen skal skiftes hvis den blir fuktig. Vask huden inntil kateteret med mild såpe og lunkent vann. Tørk huden godt før du legger over ny bandasje. Du kan gjerne dusje. Da trenger du ikke å dekke over innstikkstedet, men tørk huden godt etter dusjen før ny bandasje festes over.

Etter 5-7 dager, eller når såret har grodd, er det ikke lenger nødvendig med bandasje. Hvis du ønsker å ha bandasje videre er det viktig at det er en tørr og luftig bandasje slik at huden ikke blir fuktig og kan gi sårhet rundt kateterinngangen. Bruk løstsittende klær, eller påkledning som ikke hindrer urinen i å renne fritt dersom kateteret er koblet til urinpose.

Feste av urinposen

- Det er viktig å feste kateteret slik at hverken kateter eller slange blir avklemt sikre at urinen renner fritt ned i posen. Fest det på skrå mot hoftekammen, enten med tape/plaster eller spesiell kateterfester. Urinposen må alltid være plassert under blærens nivå. Tøm den så ofte at den ikke blir tung, fordi det kan medføre drag og strekk i drenasjesystemet. Posen festes vanligvis til lår eller legg med elastiske bånd eller strømpe.
- Urinen renner direkte ned i posen. Urinposen tømmes ved behov. Det er en åpne-/stengemekanisme i bunnen av posen.
- Husk å stenge den etter tømning. Vi anbefaler at du har to typer poser, en benpose (lår eller legg) på dagtid og en større pose som kobles til benposen om natten (nattpose). Ikke legg den direkte på gulvet, bruk evt kateteroppheng til seng.
- Har du kateter over lang tid, anbefaler vi at du etter 3 uker bytter dagurinposen ca. 1 gang per uke. Nattpose med tappekran kan brukes flere dager (ca. en uke). Skyll gjennom posen med vann etter bruk.

Ventil/kran

- Blæren tømmes når du åpner ventilen/kranen. Tøm blæren til faste tider ca. hver 3.- 4. time eller ved vannlatningstrang. Det er ikke noen fast regel for hvor ofte ventilen skal byttes. Hvis den fungerer godt, kan du ha den samme til kateteret skal skiftes. Blir den stygg eller fungerer dårlig, må den skiftes oftere.

Skifte til nytt kateter

Bytte av selve kateteret avtales individuelt, som regel hver tredje måned.

Hvor mye bør du drikke?

Det kan bli litt grums i urinen. Drikk derfor ca. 1,5 til 2 liter væske (hvis ikke lege har gitt annen beskjed) for å sikre god gjennomskylling med urin i kateteret.

Seksualliv

Du kan ha et normalt seksualliv. Be om å få time hos uroterapeut hvis du har spørsmål eller ønsker råd om dette.

OPPFØLGING

Det skal avtales time for kateterskift, kontroll eller kateterfjerning. Spør om det hvis du ikke har fått time.

Du får blå resept på diverse utstyr, eventuelt kateter-ventil, urinposer, festeanordninger. Dette fåes kjøpt hos bandagist og apotek.

VIKTIG Å OBSERVERE NÅR KATETERET ER FJERNET

Etter at kateteret er fjernet er det viktig å observere:

Vannlating

Dersom du drikker normalt bør du ha latt vannet i løpet av fire timer etter at kateteret er fjernet. Kjenn etter om du får tømt blæren godt. Føler du at det er vanskelig å tømme blæren må du kontakte helsepersonell for å få hjelp til det.

Urinlekkasje

Det kan sive litt urin fra innstikkstedet etter at kateteret er fjernet. Urinen kan også være litt blodtilblandet. Dette gir seg som regel etter noen dager. Vi fester en bandasje over innstikkstedet. Observer at bandasjen holder seg tørr. Vask huden ren, tørk og legg på ny bandasje hvis den er fuktig og eventuelt blodig.

Urinveisinfeksjon

Er det illeluktende urin, svie ved vannlating, evt. feber og blod i urinen over flere dager anbefaler vi at du leverer en urinprøve til din fastlege.

Hvis du har spørsmål, ta kontakt med fastlege eller direkte med avdelingen hvor du har vært

- telefonnr:.....

Spør oss hvis du lurer på noe.

Vennlig hilsen

Kirurgiske avdelinger, Sykehuset Innlandet

Tlf. 915 06 200 | www.sykehuset-innlandet.no